27/12/2018

Τα κάλαντα στην Πόλη είναι κάθαρση της καρδιάς

/ Ομογένεια

Γράφει ο Γιάννης Γιγουρτσής, εκπαιδευτικός-φιλόλογος στη Μεγάλη του Γένους Σχολή.

Την παραμονή των Χριστουγέννων τα κάλαντα στην Πόλη είναι μια μοναδική εμπειρία που συγκινεί και δημιουργεί σκέψεις, αναμειγνύει την αίσθηση του καθήκοντος με τη χαρά της συμμετοχής, το «είμαι-και εγώ εδώ». Για ανθρώπους όπως ο γράφων που έχουν επιλέξει την Πόλη ως πατρίδα τους η παρουσία εδώ κάτι τέτοιες στιγμές είναι αδήριτη ανάγκη, κάτι ισχυρότερο από την «υποχρέωση».

Έτσι, είτε ζούμε κοντά είτε μακριά τέτοιες μέρες βρισκόμαστε εδώ σωματικά ή νοητικά.

Τα κάλαντα από σπίτι σε σπίτι ρωμαίικο δεν σταμάτησαν ποτέ. Ούτε και τα κάλαντα στο Πατριαρχείο και οι ευχές του Πατριάρχη μας. Ωστόσο τα κάλαντα στο Πέρα αναβίωσαν το 2010 μετά από δεκαετίες σιωπής χάρη σε μια θαρραλέα πρωτοβουλία του φωτισμένου διευθυντή του Ζωγράφειου Γιάννη Δεμιρτζόγλου, την οποία υιοθετήσαμε κάποιοι, λίγοι τολμηροί αρχικά, με λίγη τρέλα, πολύ όμως πάθος. Σωστές οι αρχικές επιφυλάξεις κάποιων, καθώς υπήρξαν στιγμές δύσκολες,

όπως πριν δύο χρόνια, το 2016, που μια φούχτα άνθρωποι βγήκαμε στο δρόμο παρά τις (επίσημες) προειδοποιήσεις να το αποφύγουμε καθώς εκείνη την περίοδο οι μπόμπες της τρομοκρατίας έσκαγαν σαν το χαλάζι. Άλλωστε, μία εβδομάδα μετά είχαμε το μείζον τρομοκρατικό χτύπημα στο Ρέινα. Είχαμε όλοι ένα σφίξιμο στο στομάχι μα προχωρήσαμε με χαμόγελα και τραγουδήσαμε πιο δυνατά από ποτέ. Αν κάνουμε πίσω τώρα το χάνουμε το παιχνίδι σκεφτήκαμε (χωρίς να το πούμε δυνατά), και προχωρήσαμε.

Σήμερα, δύο χρόνια μετά, το σκηνικό έχει αλλάξει άρδην. Συμβαίνει αυτό σε αυτή την υπέροχη, αλλά δύσκολη χώρα που ζούμε. Οι αλλαγές είναι συχνές, κάποτε γίνονται ανατροπές αναπάντεχες, μα ο κόσμος σηκώνεται και συνεχίζει με επιμονή άλλα και στωικότητα, συνδυασμός που μόνο στην καθ’ ημάς Ανατολή συναντάται τόσο έντονος.

«Εδώ είναι Τουρκία» αρέσκονται να λένε κάποιοι φίλοι, εννοώντας πως εδώ είναι «αλλιώς» και η χώρα είναι ένα κράτος sui generis που δεν κανονίζεται από τις νόρμες του δυτικού κόσμου τις οποίες άλλωστε ακολουθεί κατ’ επιλογήν. «Εδώ είναι Τουρκία και δεν ξέρεις τι σου ξημερώνει», θα έλεγε ίσως ένας πιο ορθολογικός και πάντως δυτικότροπος παρατηρητής. Ο ντόπιος θα μιλούσε απλώς για το κισμέτι της στιγμής και το καντέρι της ζωής και θα τον καταλάβαιναν όλοι πλήρως, πιστέψτε με.

Φέτος τα κάλαντα στην Πόλη ήταν «τρέντι» στην Ελλάδα. Κάποια ψαγμένα πρακτορεία τα έβαλαν κάτω από τίτλους όπως «Εναλλακτικά Χριστούγεννα στην Πόλη» ή «Χριστούγεννα με τους Έλληνες της Πόλης». Για μας τους άλλους δεν είχε, βέβαια, μεγάλη διαφορά, μόνο λίγο παραπάνω στριμωξίδι. Άλλωστε λίγοι από τα γκρουπ άντεξαν ως το τέλος το σωματικό και ψυχικό κόστος που προϋποθέτει το να φτάσεις ως το τέλος και δη ως τα κάλαντα στους γηροκομούμενους στο Μπαλουκλί.

Δεν υπάρχουν λόγια για να περιγράψω την συγκίνηση μου την πρώτη φορά που το έζησα, πάνω από 10 χρόνια πριν. Με κάλεσε ο Γιάννης Χριστόπουλος και πάλι να τον ακολουθήσω. Ψυχή και αυτής της δράσης εδώ και 30 σχεδόν χρόνια. Είναι απίστευτο πόσο τον αγαπάνε οι γέροντες, πώς κρέμονται από τα χείλη του, πόση χαρά τους δίνουν τα κάλαντα που τους λέμε και η εορταστική σακούλα με τα δώρα που ετοιμάζουν και τους μοιράζουν οι νέοι της ομογένειας από τον καλλιτεχνικό και πολιτιστικό Σύλλογο του ΕΡΘΟ.

Για τον ίδιο τον Γιάννη είναι στόχος και έργο ζωής. Μια χρονιά μόνο, προ ετών, είπε να κάνει Χριστούγεννα στην Αθήνα και δεν άντεξε. Πήρε παραμονή Χριστουγέννων το πρώτο αεροπλάνο που βρήκε από Αθήνα, πέρασε από το

Ζωγράφειο, πήρε το ακορντεόν του και έσπευσε στο Μπαλουκλί. Ίσα που πρόλαβε τους παππούδες πριν πέσουν για ύπνο απογοητευμένοι .

Μετά βέβαια, γλέντια δίπλα. Έκτοτε υποσχέθηκε να μην λείψει όσο ζει, και κρατά με ευλάβεια το λόγο του ακόμα και τις πιο δύσκολες για τον ίδιο προσωπικά στιγμές.

Την πρώτη φορά πού πήγα μαζί του, λοιπόν, στο Μπαλουκλί σοκαρίστηκα και ήμουν συνεχώς βουρκωμένος. Όταν γύρισα στο σπίτι μου έβαλα τα κλάματα με λυγμούς. Οι δυνατές εικόνες, ο συναισθηματικός βομβαρδισμός, ο φόβος για το μέλλον; Ίσως όλα μαζί.

Τώρα πια δεν κλαίω. Δεν λυπάμαι, ούτε ενδόμυχα φοβάμαι . Άλλωστε το μέλλον που έβλεπα (και φοβόμουν) και για δικούς μου ανθρώπους είναι πια εδώ. Συγκινούμαι αλλιώς όμως. Από χαρά γιατί βρίσκομαι και εγώ εκεί, γιατί λέω τα κάλαντα σαν παιδί –παιδί τους άλλωστε θα μπορούσα να είμαι–, γιατί μοιράζομαι τραγούδια και ευχές, γιατί διασκεδάζω τη μοναξιά τους, γιατί καμουφλάρω και τη δική μου μοναχικότητα, ίσως και την δική μου μοναξιά. Συνήθεια από την εμπειρία; Συναισθηματική ωριμότητα ή μήπως απλώς μεγαλώνω;

Όπως και να ’χει τα Χριστούγεννα στο γηροκομείο του Μπαλουκλί είναι τα καλύτερα της ζωής μου, μετά από εκείνα των παιδικών μου χρόνων. Την ίδια ζεστασιά, άλλωστε, νιώθω μ’ αυτήν που ένιωθα στο σπίτι του παππού πνιγμένος στις αγκαλιές των γυναικών του σπιτιού και αναζητώντας τη δυνατή αλλά σπανιότερη αγκαλιά του πατέρα μου.

Εύχομαι να το ζήσετε και εσείς ή να βιώσετε αντίστοιχες συγκινήσεις.

Όμως μην ξεχνάτε: τα κάλαντα στην Πόλη δεν είναι τουριστική ατραξιόν ούτε εναλλακτική χριστουγεννιάτικη εμπειρία για «ψαγμένους» αντί για το χαρτάκι και το φαγοπότι στο σπίτι ή το ρεβεγιόν στον Ρέμο.

Στην Πόλη γυμνώστε την ψυχή σας σαν τον Χριστό που γεννήθηκε αυτό το βράδυ γυμνός, και πλησιάστε με σεβασμό και ταπείνωση το μυστήριο της ημέρας μέσα από μια διαδικασία, τα κάλαντα στο Πέρα, στο Πατριαρχείο και στο Μπαλουκλί που μοιάζει με προσευχή και προσκύνημα.

Έτσι, έτοιμοι πια και με καρδία καθαρά δικαιούστε να απολαύσετε τη συγκίνηση της νυχτερινής χριστουγεννιάτικης λειτουργία στο Νιχώρι, στα Ταταύλα, στο Κουσκουντζούκι, ή τη μεγαλοπρέπεια της λαμπρής μα συνάμα αφοπλιστικά λιτής Πατριαρχικής Θείας Λειτουργίας των Χριστουγέννων στο Φανάρι, το πρωί της επομένης.

Πηγή: Pontosnews.gr